

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Temat

Jak uczyć oszczędzania od najmłodszych lat?

Anna Jędrzychowska

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Data: 9 października 2023 r.

Organizatorzy

Plan

1. Co to jest oszczędzanie?
2. Po co oszczędzamy?
3. Jakie miejsce oszczędzanie ma w planowaniu finansowym?
4. Oszczędzanie na emeryturę

Co to jest oszczędzanie?

Porozmawiajmy 😊

Co to jest oszczędzanie?

Działanie polegające na zdolności zatrzymania całości lub części środków pieniężnych pochodzących z zysku, lub wynagrodzenia, które przeznaczone zostanie do późniejszego wykorzystania.

Oszczędzanie jest odłożeniem konsumpcji w czasie.

Definicja GUS

Jest elementem zarządzania finansami gospodarstwa domowego

Po co oszczędzamy?

Porozmawiajmy 😊

Jak nauczyć oszczędzania?

Edukacja finansowa: Zbuduj podstawową wiedzę na temat finansów osobistych. Wyjaśnij, dlaczego oszczędzanie jest ważne, jakie są korzyści z posiadania awaryjnego funduszu, jak działa procent składany, itp. Organizacje finansowe, strony internetowe i książki oferują wiele zasobów edukacyjnych.

Cele finansowe: Pomóż zdefiniować swoje cele finansowe. Czy to zakup domu, podróż czy emerytura? Określenie konkretnych celów pomaga zmotywować do oszczędzania.

Budżetowanie: Pomoc w ustanowieniu budżetu może być kluczowym krokiem. Pokaż, jak śledzić przychody i wydatki. Następnie zidentyfikuj obszary, gdzie można zaoszczędzić.

Kształtowanie nawyków: Nawyki zajmują trochę czasu, aby się ukształtowały. Pomóż ustanowić regularne nawyki oszczędzania, aby stworzyć trwałe zmiany w podejściu do finansów.

Jak nauczyć oszczędzania?

Automatyzacja oszczędzania: Wiele banków oferuje opcje automatycznego transferu środków na konto oszczędnościowe w określonym terminie.

Ustalanie priorytetów: Pomóż zidentyfikować priorytety finansowe. Oszczędzanie powinno być jednym z najważniejszych celów, a nie czymś, co zostaje po pozostałych wydatkach.

Oszczędzanie "od góry": Zamiast oszczędzać to, co pozostało po wszystkich wydatkach, naucz odkładać pewien procent swojego dochodu jako pierwszy krok po otrzymaniu wynagrodzenia.

Tworzenie budżetu dla rozrywki: Włącz do budżetu miejsce na rozrywkę i przyjemności. Osoby, które mają budżet na przyjemności, są bardziej skłonne oszczędzać, ponieważ wiedzą, że mają trochę środków na przyjemności.

Finanse osobiste

Trochę przydatnej w kontekście oszczędzania teorii

Decyzje finansowe

Każde gospodarstwo domowe dąży do takiego wydatkowania swoich dochodów, które zapewnia mu **maksymalne zadowolenie** lub **maksymalną użyteczność** płynące z nabytych dóbr. Dochody gospodarstw domowych są ograniczone w stosunku do ich potrzeb. Pojawia się wówczas problem racjonalnego wyboru, który maksymalizowałby użyteczność.

Decyzje finansowe

Gospodarstwa domowe kierują się w swych decyzjach wysokością płac, cen, procentów, dywidend, rent, podatków oraz tradycją, nawykami i upodobaniami noszącymi nazwę **indywidualnych preferencji konsumenta**.

Wybory dokonywane są zarówno pod wpływem czynników **obiektywnych** jak i czynników **subiektywnych**, zależnych od woli członków gospodarstwa domowego.

Planowanie finansowe

Planowanie finansowe jest **procesem** prowadzącym do realizowania celów finansowych gospodarstwa domowego poprzez właściwe zarządzania finansami.

Dzięki niemu można zobaczyć „**szeroki obraz**” sytuacji finansowej gospodarstwa domowego. Szeroki ze względu na obszary i czas.

Przyczynia się do efektywniejszego wykorzystanie środków finansowych gospodarstwa domowego.

Plan finansowy

Kompleksowy plan finansowy powinien być tworzony na całe życie gospodarstwa domowego i obejmować cały cykl życia gospodarstwa domowego, które można podzielić na trzy główne etapy:

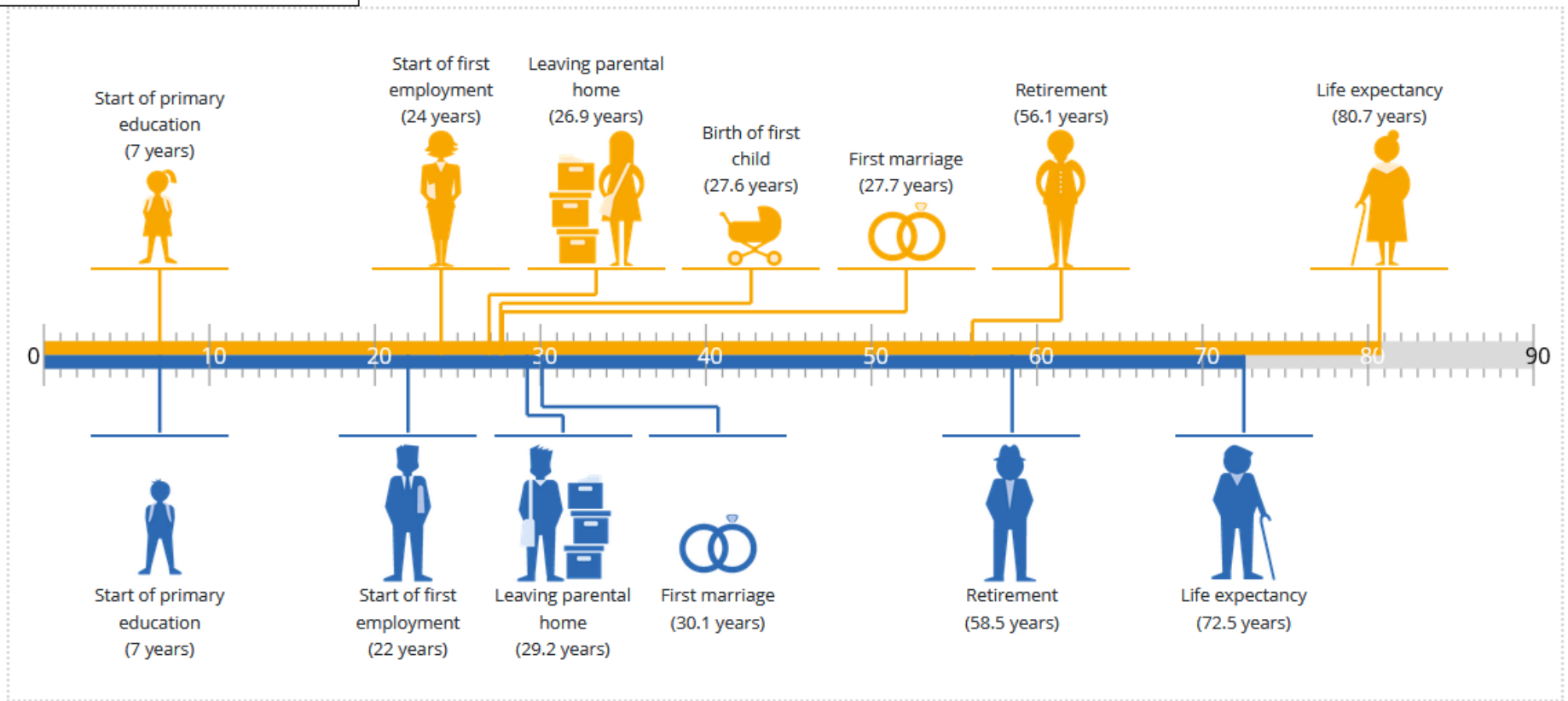
- gromadzenie majątku – budowania bogactwa
- ochrona majątku
- dystrybucja majątku – emerytura

Gdzie tu jest oszczędzanie?

Kamienie milowe

Lifeline of women and men in the Poland

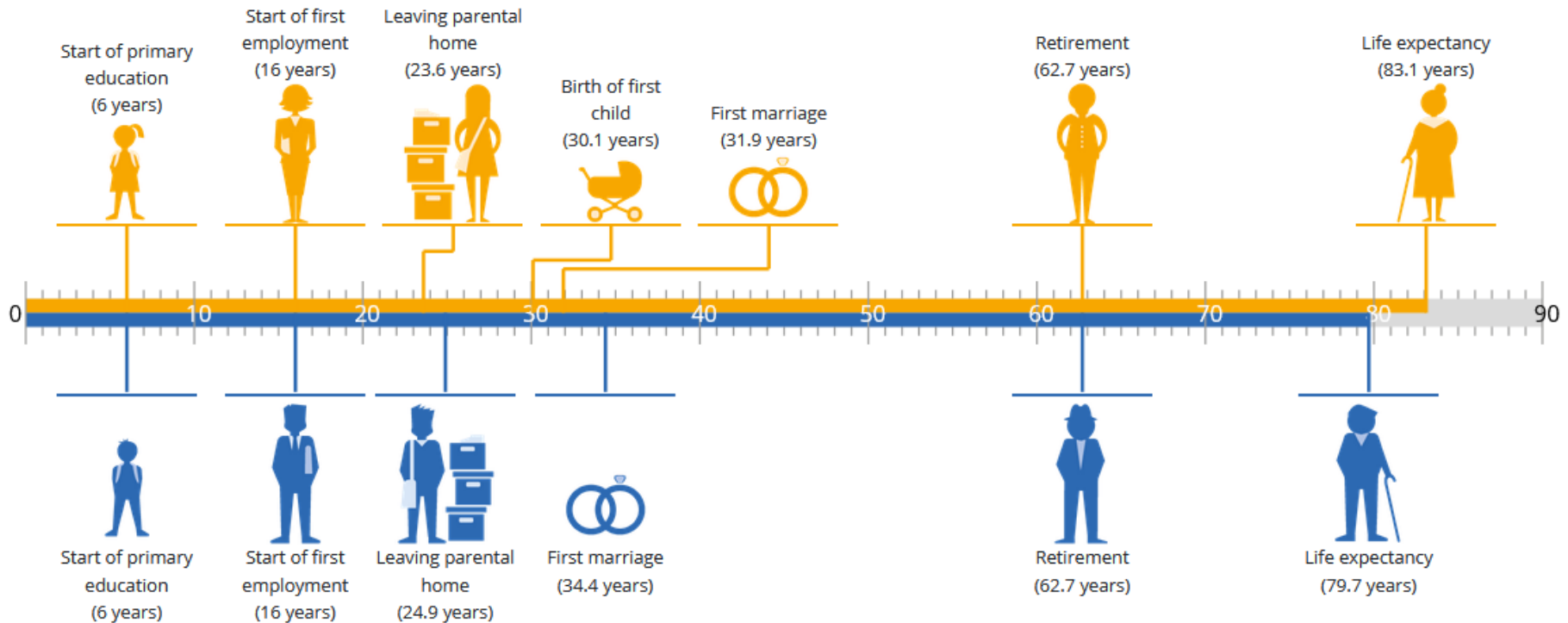
Poland

Kamienie milowe

Lifeline of women and men in the Netherlands

 Netherlands

Planowanie finansowe

Składowe procesu planowania finansowego:

1. ocena sytuacji finansowej gospodarstwa domowego
2. **określenie potrzeb i celów finansowych**
3. budowa kompleksowego planu finansowego
4. wdrożenie kompleksowego planu finansowego
5. ocena realizacji i (jeśli zajdzie taka potrzeba) rewizja kompleksowego planu finansowego

Cele finansowe

Co może być celem finansowym dla GD?

Porozmawiajmy 😊

Cele finansowe

Cele finansowe są specyficznymi celami, które mają być osiągnięte w całym cyklu życia gospodarstwa domowego

Cele finansowe powinny być SMART:

Konkretne	(<i>Specific</i>)
Mierzalne	(<i>Measurable</i>)
Osiągalne	(<i>Attainable</i>)
Realistyczne	(<i>Realistic</i>)
Określone w czasie	(<i>Time Bound</i>)

Cele finansowe

Przykładowe cele finansowe gospodarstwa domowego:

- **kupić mieszkanie/dom**
- kupić nowy/lepszy samochód
- pojechać na wymarzone wakacje
- **podnieść standard życia**
- zapewnić dostatek rodzinie
- **wychować dziecko**
- zapewnić odpowiedni start w dorosłe życie dzieciom
- prowadzić własną działalność gospodarczą
- zostać rentierem (nie rencistą)
- **zabezpieczyć kapitał na emeryturę**

Cele finansowe

Dygresja – oszacowanie wartości celu finansowego

Wychowanie dziecka 😊

Cele finansowe

Dygresja

Kategoria wydatków	Wiek dziecka						
	-1	1-3	4-6	7-10	11-14	15-18	19-22
jedzenie							
odzież i obuwie							
leki i opieka medyczna							
kosmetyki i śr higieny							
zabawki, gadżety i inne							
meble, sprzęty itp.							
transport							
rozrywka							
wakacje i wyjazdy							
edukacja							
opieka nad dzieckiem							
imprezy rodzinne i nierodzinne							
wydatki okazjonalne							
kieszonkowe							

Cele finansowe

Dygresja

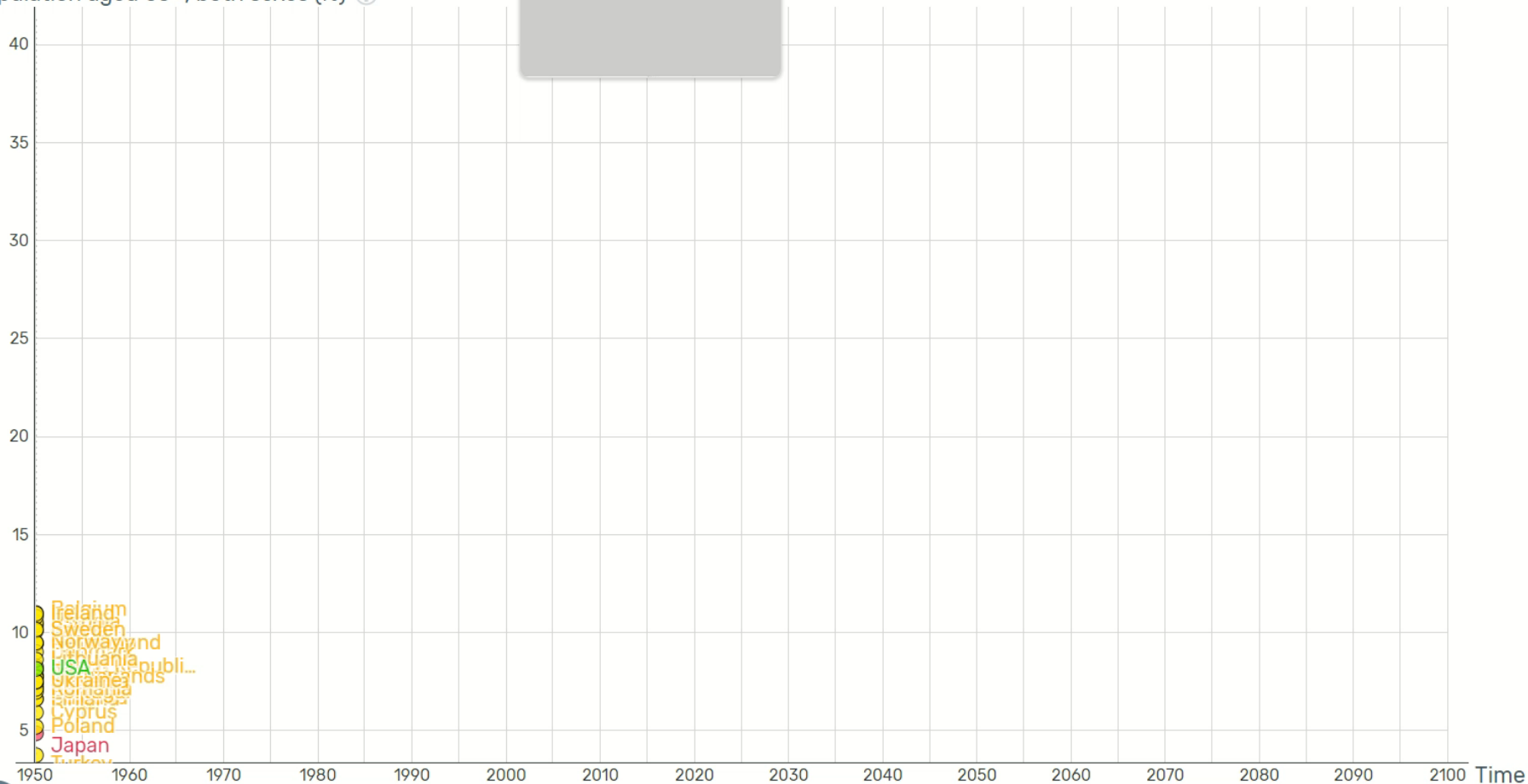
Kategoria wydatków	Wiek dziecka						
	-1	1-3	4-6	7-10	11-14	15-18	19-22
jedzenie	0,00 zł	3 600,00 zł	4 200,00 zł	4 800,00 zł	5 400,00 zł	5 400,00 zł	6 000,00 zł
odzież i obuwie	1 200,00 zł	1 200,00 zł	1 200,00 zł	1 200,00 zł	1 800,00 zł	1 800,00 zł	600,00 zł
leki i opieka medyczna	3 600,00 zł	1 440,00 zł	600,00 zł	1 200,00 zł	1 200,00 zł	360,00 zł	360,00 zł
kosmetyki i śr higieny	1 100,00 zł	4 000,00 zł	1 400,00 zł	200,00 zł	300,00 zł	400,00 zł	800,00 zł
zabawki, gadżety i inne	600,00 zł	1 800,00 zł	1 200,00 zł	1 800,00 zł	1 800,00 zł	1 800,00 zł	600,00 zł
meble, sprzęty itp.	5 000,00 zł	0,00 zł	1 500,00 zł	1 000,00 zł	500,00 zł	500,00 zł	1 700,00 zł
transport	540,00 zł	600,00 zł	720,00 zł	720,00 zł	720,00 zł	600,00 zł	600,00 zł
rozrywka	0,00 zł	240,00 zł	960,00 zł	600,00 zł	600,00 zł	1 200,00 zł	2 400,00 zł
wakacje i wyjazdy	0,00 zł	1 200,00 zł	1 200,00 zł	3 000,00 zł	3 600,00 zł	3 600,00 zł	2 400,00 zł
edukacja	456,00 zł	360,00 zł	600,00 zł	600,00 zł	1 200,00 zł	2 100,00 zł	600,00 zł
opieka nad dzieckiem	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	600,00 zł	600,00 zł	600,00 zł	0,00 zł
imprezy rodzinne i nierodzinne	0,00 zł	600,00 zł	960,00 zł	840,00 zł	1 200,00 zł	1 200,00 zł	1 200,00 zł
wydatki okazjonalne	0,00 zł	0,00 zł	600,00 zł	600,00 zł	600,00 zł	1 032,00 zł	600,00 zł
kieszonkowe	0,00 zł	0,00 zł	240,00 zł	600,00 zł	600,00 zł	720,00 zł	1 200,00 zł

Po co oszczędzamy?

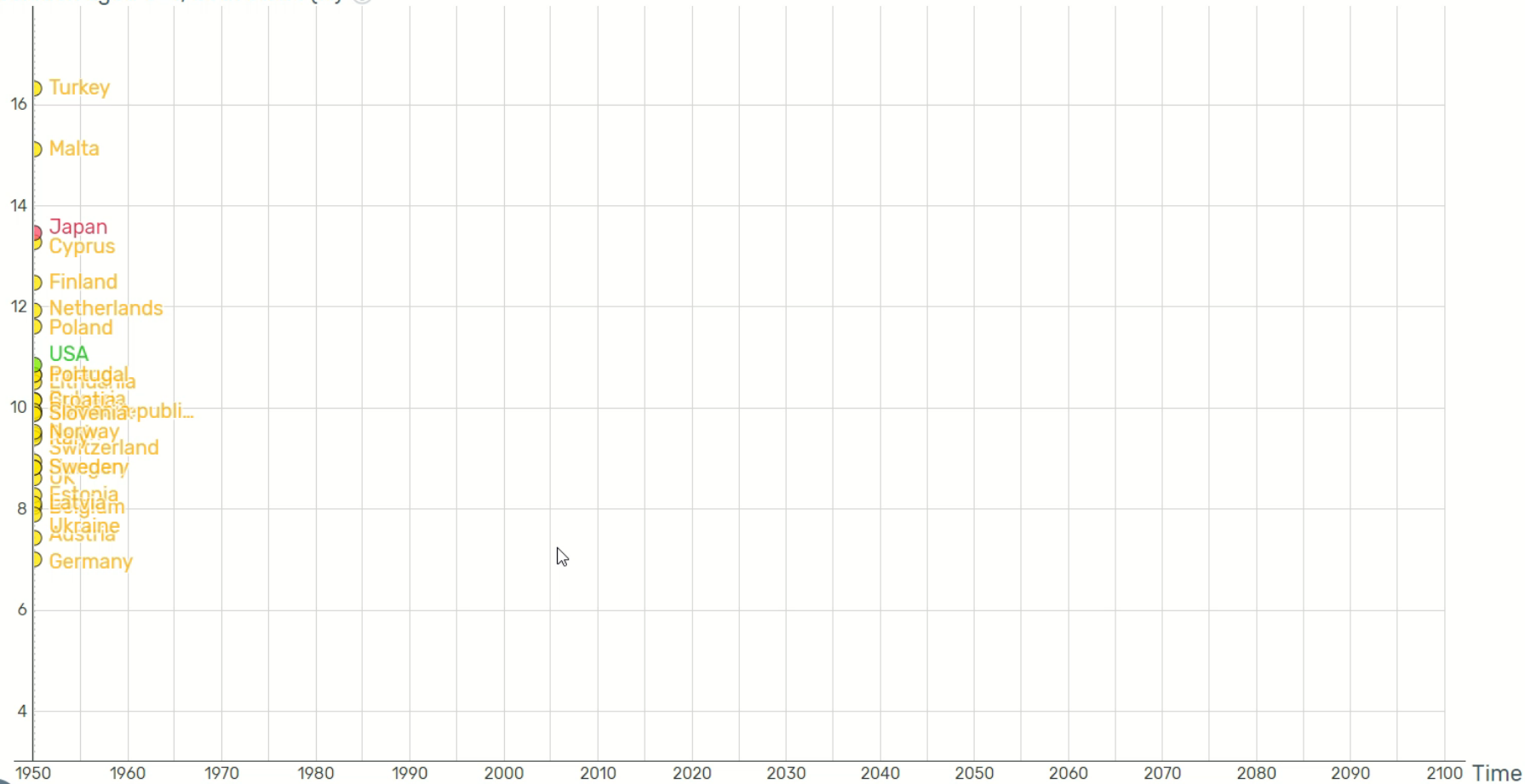

Czy trzeba oszczędzać na emeryturę?

Population aged 65+, both sexes (%) ?

Population aged 0-4, both sexes (%) ?

Po co oszczędzamy?

Co wpływa na stopę zastąpienia?
Co to jest luka emerytalna?
Jak oszczędzać na emeryturę?

Po co oszczędzamy?

Jak oszczędzać na emeryturę?

Indywidualnie:

- IKE
- IKZE

Grupowo:

- PPE
- PPK

Czy Polacy oszczędzają na emeryturę?

Tabela 2. Podstawowe dane o produktach emerytalnych (stan na 31.12.2022 r.)

Produkt	Liczba instytucji zarządzających środkami	Wartość zgromadzonych aktywów (mln zł)	Liczba uczestników (tys.)
II filar (OFE)	9 ↓	156 378,4 ↓	14 890,9 ↓
PPE	27 ↓	19 129,7 ↑	652,2 ↑
IKE	63 ↓	14 117,4 ↑	800,1 ↑
IKZE	48 ♦	6 623,5 ↑	475,5 ↑
PPK	18 ↓	11 994,3 ↑	2 999,7 ↑

↑ wzrost ↓ spadek ♦ brak zmiany lub zmiana nieistotna

Źródło: UKNF, obliczenia własne

Na koniec 2022 r. w wieku produkcyjnym było **22,2 mln osób**

Czy Polacy oszczędzają na emeryturę?

Tabela 4. Wartość zgromadzonych aktywów na koniec lat 2021 – 2022 (mln zł)

Produkt	2021	2022	Zmiana
II filar (OFE)	187 985,1	156 378,4	-16,8%
PPE	18 929,3	19 129,7	1,1%
IKE	13 466,2	14 117,4	4,8%
IKZE	5 976,8	6 623,5	10,8%
PPK	7 665,9	11 994,3	56,5%
SUMA	234 023,3	208 243,3	-11,0%

Źródło: UKNF, obliczenia własne

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Dziękuję za udział w wykładzie

Anna Jędrzychowska

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Data: 9 października 2023 r.

Organizatorzy

